

KÄSKKIRI

28.03.2025 nr 45

Turismiettevõtete ärimudelite arendamise toetuse osalise tagasinõudmise otsus

1. Õiguslik regulatsioon ja tuvastatud asjaolud

1.1. Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri 31.05.2017. a käskkirjaga nr 1.1-1/17-112 „Toetuse andmise tingimused turismiettevõtete ärimudelite arendamiseks“ kehtestati toetuse andmise tingimused turismiettevõtete ärimudelite arendamise toetamiseks (edaspidi *toetusskeem*). Toetusskeemi kohaselt on tegevuste elluvijaks perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *STS2014_2020*) § 16 lõike 1 punkti 1 ja lõike 4 mõistes Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi *EIS*). Toetusskeemi alusel viib EIS ellu projekti „Turismiettevõtjate ärimudelite arendamise programm“ (edaspidi *projekt*), mille number struktuurifondide operatiivsüsteemis on 2014-2020.5.01.18-0639. Projekti rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondist. Projekti rahastamise määr on 100%. Projekti abikõlblikkuse periood oli 1. jaanuar 2015. a kuni 31. detsember 2023. a.

Vabariigi Valitsuse 21.12.2023. a korraldusega nr 304 kinnitatud „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirja“ järgi on toetusskeemi rakendusüksusteks EIS ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *MKM*) ning rakendusasutuseks MKM. Ettevõtlusministri ning majandus- ja taristuministri 30.10.2015. a käskkirja nr 1.1-1/15-0342 „Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tööprotseduuride kirjelduse kinnitamine perioodiks 2014–2020“ (edaspidi *TPK*) punkti 7 järgi on rakendusasutusel rakendusüksuse funktsioon toetuse tagasinõudmise otsuse tegemisel, kui EIS on toetuse saaja. Rahandusministri 07.11.2016. a käskkirjaga nr 225 „Loa andmine rakendusüksuse ülesannete täitmiseks“ on MKMile antud õigus täita rakendusüksuse funktsiooni TPKs sätestatud juhtudel.

1.2. 08.01.2025. a kinnitas Euroopa Komisjoni tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi ning regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi ühtekuuluvusvaldkonna ühine auditidirektoraat auditi aruande nr DAC514EE1784 (edaspidi *audit*). Auditi punkti 5.3 järgi on EIS projekti elluviimisel viinud läbi riigihanke „Turismiettevõtete teenusedisaini ja teenuste digitaliseerimise meistriklass 2021-2022“, riigihangete registris viitenumbriga 238217 (edaspidi *hange*).

Hankedokumentide lisa 1 punkti 9.7 järgi pidi pakkuja pakkuma vähemalt kümme teenusedisainerit, kellel on viimase 36 kuu jooksul eelnev kogemus vähemalt kolmes teenusedisaini või teenuste digitaliseerimise projektis. Sama lisa punkti 9.9. järgi pidid juhul kui pakutakse rohkem kui kümme teenusedisainerit, vastama nad kõik töökogemuse kriteeriumidele. Üks pakkuja pakkus 15 teenusedisainerit, kuid ühel neist puudus asjakohane töökogemus. Hankija

kõrvaldas seetõttu antud pakkuja hankemenetlusest. Audiitorite hinnangul on selline pakkuja hankemenetlusest kõrvaldamise alus ebaproportsionaalne, kuna sellega kõrvaldati pakkumus, mis ületas minimaalse suutlikkuse nõuet, mida hankija ise pidas piisavaks. Audiitorite hinnangul tuleb hanke osas teha finantskorrektsioon kümne protsendi hankelepingu maksumusest.

Antud kaasuse osas konsulteeris korraldusasutuse ülesandeid täitev Riigi Tugiteenuste Keskus riigihangete alast nõustamisteenust pakkuva Rahandusministeeriumi riigi osaluspoliitika ja riigihangete osakonnaga. Nimetatud osakonna hinnangul, kui pakkuja esitab minimaalselt nõutavate töötajate kogemused ja lubab pakkujatel esitada rohkem kui minimaalselt nõutav teenusedisainerite arv, siis on ebaproportsionaalne nõuda kõigil töötajatel töökogemuse olemasolu, kui minimaalselt nõutud teenusedisaineritel on see täidetud.

Hankija käitumine ei vastanud riigihangete seaduse (edaspidi *RHS*) § 3 punktis 1 sätestatud põhimõttele, mille kohaselt tegutseb hankija läbipaistavalt ja kontrollitavalt.

Hanke vastavustingimustes oli teenusedisainerite osas ette nähtud, et vastavalt hankedokumentide lisa 1. punktile 9.7 peab pakkuja esitama kümme teenusedisaineri cv-d. Vastavustingimustes puudusid nõuded rohkema kui kümne teenusedisaineri cv osas.

Projekti raames on EIS tasunud hanke tulemusel sõlmitud lepingu (edaspidi *leping*) alusel arveid koos käibemaksuga kokku 230 460,00 eurot.

1.3. 15.05.2023. a allkirjastas majandus- ja infotehnoloogiaminister käskkirja nr 86, mille järgi pidi EIS tagastama projektile väljamakstud toetusest 857,79 eurot. (SFOSis on tagastuse number 1271). Nimetatud summa võrra on vähendatud lepinguga seotud arvete osas EISile makstud toetust. Sellega on lepinguga seotud arvete osas EISile toetust makstud 229 602,21 eurot.

2. MKMi seisukoht

2.1. STS2014_2020 § 26 lõike 1 järgi kohustus EIS järgima RHSi nõudeid.

2.2. Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) § 22³ lõike 1 punkti 4 järgi kohaldatakse hankelepingule kümneprotsendilist finantskorrektsiooni määra, kui taotleja või pakkuja kvalifitseerimiseks, pakkumuse hindamiseks, tehnilises kirjelduses või hankelepingu sõlmimise eelduseks või täitmiseks on seatud kriteerium või tingimus, mis seotud hankelepingu esemega, kuid ei ole sellega proportsionaalne.

2.3. MKM nõustub, audiitorite ning Rahandusministeeriumi riigi osaluspoliitika ja riigihangete osakonna hinnanguga, et punktis 1.2. kirjeldatud hankemenetlusest kõrvaldamise alus oli hanke eseme suhtes ebaproportsionaalne ning lepinguga seotud kulude suhtes kohaldatakse kümneprotsendilist finantskorrektsiooni määra. Arvestades lepingu maksumusega 230 460,00 eurot ning punktis 1.3 toodud tagastusega, moodustab lepinguga seotud arvetele eraldatud toetusest kümneprotsendiline finantskorrektsioon 22 960,22 eurot.

2.4. Haldusmenetluse seaduse § 40 alusel võimaldas MKM 14.03.2025.a EISil e-kirjaga esitada käesoleva käskkirja eelnõule arvamus ja vastuväited. EIS ei esitanud ärakuulamise raames vastuväiteid käskkirja eelnõule.

3. Otsus

3.1. Võttes arvesse tuvastatud asjaolusid ja lähtudes STS2014_2020 § 45 lõike 1 punktist 3, § 46 lõikest 1, § 47 lõikest 2 ja § 48 lõikest 1 ning ühendmääruse § 22³ lõikest 1 punktist 4, peab EIS:

3.1.1. tagastama projekti osas väljamakstud toetuse summas 22 960,22 Rahandusministeeriumi kontole nr EE 93 2200 2210 2377 8606, märkides viitenumbriks 2800082925;

3.1.2. tasuma tagasinõutava toetuse 60 kalendripäeva jooksul tagasinõudmise otsuse kättesaamise päevast arvates;

3.1.3. vähendama projekti eelarvet tagasinõutud toetuse summa 22 960,22 euro võrra.

3.2. Vastavalt STS2014_2020 § 48 lõikele 3 võib EIS toetuse tagasimaksmise kohustuse tasaarveldada EISi poolt väljamaksmiseks ettevalmistatava projekti maksetaotlusega ning vähendada maksetaotluses taotletavat summat tagasinõutava toetuse võrra. Tasaarvelduse tegemisega loetakse toetus tagastatuks. Tasaarvelduse tegemise tähtaeg on 60 kalendripäeva tagasinõudmise otsuse kättesaamisest alates.

Käesolevat käskkirja on võimalik vaidlustada vastavalt STS2014_2020 §-le 51, esitades vaide MKMile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister